

PROFESORUL GHEORGHE ȚIȚEICA UNUL DINTRE CEI MAI MARI GEOMETRI AI LUMII

Gheorghe Țițeica s-a născut în 4/17 octombrie 1873, la Drobeta Turnu-Severin. A urmat școala primară în orașul natal, iar liceul la Craiova. În timpul liceului participa la toate activitățile culturale și își îndemna colegii să colaboreze la „Revista Școlii”. Profesorii au remarcat faptul că elevul Gheorghe Țițeica manifesta un interes deosebit pentru matematică. În publicația anterior amintită, elevul Gheorghe Țițeica a redactat rubrica de matematică, publicând pe perioada cât a durat revista douăzeci de probleme.

Soluțiile primite de la rezolvarea lor tot el le va redacta.

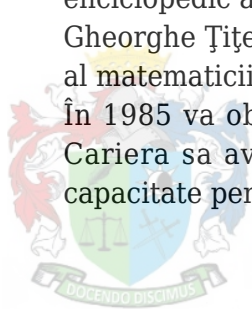
„Revista Școlii” este considerată, din punct de vedere al istoricului revistelor matematice, a doua publicație, după revista „Recreații Științifice” din Iași, care a apărut între anii 1883-1889.

La examenul de bacalaureat (1 septembrie 1892) elevul Gheorghe Țițeica s-a evidențiat prin originalitatea răspunsurilor sale. După absolvirea liceului, tânărul Țițeica vine în București.

În urma unei burse obținute datorită pregătirii sale temeinice și a puterii sale de muncă, urmează matematicile în cadrul Universității din București. Aici îi va cunoaște, și se va bucura de valoarea lor profesională și morală, pe remarcabilii profesori ai acelor vremuri: Spiru Haret, David Emanuel, Constantin Gogu. Studentul Gheorghe Țițeica va fi impresionat în mod deosebit de Spiru Haret. Despre viața și opera genialului dascăl și patriot român Spiru Haret, Gheorghe Țițeica va scrie ulterior o monografie care va rămâne în cultura românească o lucrare de referință. Spiritul enciclopedic al lui

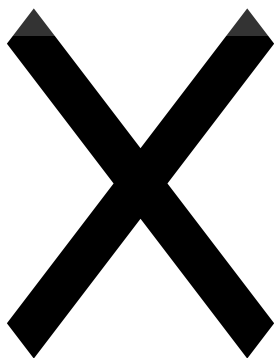
Gheorghe Țițeica se manifesta și prin preocupările pe care acesta le-a avut în alte domenii decât cel al matematicii. Studentul Țițeica va colabora și la reviste de profil prin studii literare și filozofice.

În 1885 va obține licența în matematică și va fi numit profesor suplinitor la Seminarul „Nifon”. Cariera sa avea să înregistreze un alt succes, în anul următor, când va promova examenul de capacitate pentru profesorii universitari la „École Normale Supérieure” din Paris.

ROMANIA

*Independența
prin Cultură*

Datorită prestigiului său profesional și moral, profesorul Gheorghe Țițeica a fost invitat să susțină cursuri la universitățile din Roma, Bruxelles și de câteva ori la Universitatea din Paris.

În anul 1900, Țițeica a fost numit profesor la catedra de geometrie a Universității din București, unde a activat aproape 40 de ani, trecând prin toate gradele didactice.

Începând cu 1913 a fost membru al Academiei Române, iar din 1929 a fost secretar general al acesteia.

În colaborare cu Ion Ionescu, Andrei Ioachimescu și Vasile Cristescu, profesorul Gheorghe Țițeica a înființat revista „Gazeta matematică”, iar cu Gheorghe G. Longinescu a înființat publicația „Natura”,

a cărei misiune era să disemineze diverse domenii ale științei.

Împreună cu Dimitrie Pompeiu, a editat revista „Matematica”. În 1928, profesorul Gheorghe Țițeica a predat analiza matematică la Politehnica din București.

A fost un exemplu pentru colegii săi în ceea ce privește respectul față de lege, parcurgând etapă cu etapă traseul universitar. A fost Decanul Facultății de Științe, Președinte al Societății de Științe, Vicepreședinte al Societății Politehnice, Președinte al Consiliului Permanent al Ministerului Instrucțiunii Publice. Printre lucrările care au rămas de referință în domeniul matematicii menționăm: Geometria diferențială proiectivă a rețelelor (1924) și Introducerea în geometria diferențială proiectivă a curbilor (1931).

A fost al cincilea român, după Spiru Haret, David Emanuel, Constantin Gogu și Nicolae Coculescu, care a frecventat cursurile prestigioasei instituții academice, cea mai vestită universitate din lume – „École Normale Supérieure”.

În timpul facultății, Gheorghe Țițeica și-a împărțit timpul exclusiv între cursuri și biblioteci pentru aprofundarea cunoștințelor în domeniul matematicii. A fost conștient că fără muncă nu există performanță în nici un domeniu de activitate, cu atât mai mult în cel al matematicii. Nu este suficient să fii inteligent, acesta nu este un privilegiu al divinității, ci doar un har, pe care trebuie să-l dezvoltăm și să-l cultivăm prin muncă și iar muncă, cu toate sacrificiile și renunțările ce se impun.

După susținerea tezei de doctorat, Gheorghe Țițeica a considerat că pentru el este o datorie de onoare și profund patriotism să se întoarcă în țară și să-și exercite profesia. Ca fost student al profesorului francez Gaston Darboux, s-a ocupat în special cu studiul rețelelor din spațiul cu n dimensiuni definite printr-o ecuație a lui Laplace.

Profesorul Gheorghe Țițeica a fost creatorul unor capitole din geometria diferențială proiectivă și afină unde a introdus noi clase de suprafețe curbe și rețele care-i poartă numele. Preocupările sale de excepție au fost recunoscute de colegii săi matematicieni din țară și străinătate. Prin numeroasele lucrări de matematică elementară și de popularizare a științei, pe care le-a publicat de-a lungul întregii vieți, din păcate prea scurtă, profesorul Gheorghe Țițeica a contribuit la ridicarea nivelului și prestigiului învățământului din România. Datorită lucrărilor sale de geometrie diferențială, publicate în diferite periodice de profil, numele său a fost cunoscut și recunoscut în lumea științifică. A fost considerat ca fiind unul dintre cei mai mari geometri ai lumii.

Ca urmare, profesorul Gheorghe Țițeica a fost ales președinte al secției de geometrie la congresele internaționale de matematică de la Toronto (Canada, 1924), Zürich (Elveția, 1928) și Oslo (Norvegia, 1936).

A murit la 5 februarie 1939, la 65 de ani, în plină activitate lăsând în urma sa regrete și multe proiecte științifice neterminate.

Conf.univ.dr. GABRIEL I. NĂSTASE